

“Rotterdamse Horeca Routes”

Veilig uitgaan voor iedereen in Rotterdam

Initiatiefvoorstel door Dieke van Groningen
De Rotterdamse VVD
17 oktober 2024

Inhoudsopgave

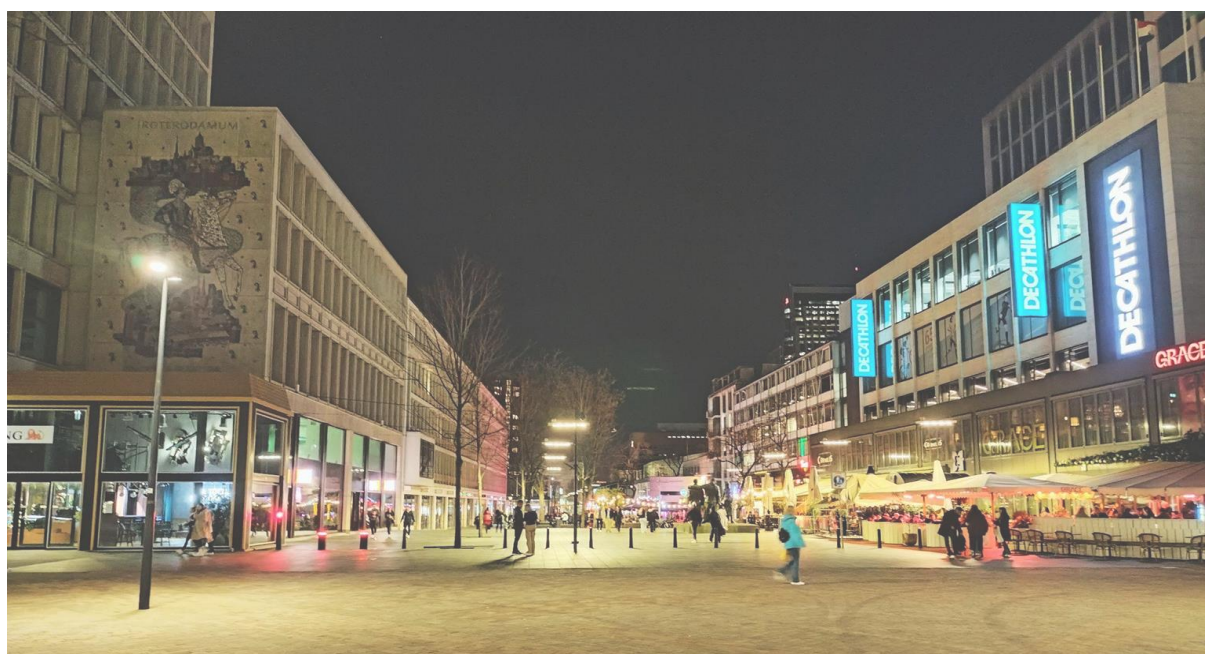
1. Samenvatting en inleiding	2
2. Het probleem	4
3. Historie en waar staan we nu	6
4. De aantrekkelijke horeca routes	9
Hoe gaat de veilige horeca route er in Rotterdam uitzien?	9
5. Mogelijke oplossingen om de routes aantrekkelijk en veilig te maken	15
6. Aanbevelingen	23
7. Financiën	24

1. Samenvatting en inleiding

Rotterdam leeft, Rotterdam ademt - én het kloppend hart van onze stad is de Rotterdamse horeca. Van de zonnige terrassen aan de Oude Haven tot de gezellige kroegen in Historisch Delfshaven. Van de sfeervolle Eetcafés op de Meent tot de ontspannen strandtenten in Hoek van Holland. Het zijn deze creatieve horecaondernemers die Rotterdam doen bruisen.

Toch schuilt er achter dit levendige uitgaansleven ook een zekere kwetsbaarheid. Eén incident kan ervoor zorgen dat een onbezorgde avond in een oogwenk omslaat in een nachtmerrie. Daarom is het in ieders belang de kans daarop te minimaliseren. Elke dag zetten horecaondernemers, handhavers en de politie zich in om onze stad veilig te houden. Waar de aandacht vaak uitgaat naar de uitgaansgebieden zelf, blijven de routes tussen deze plekken nog te vaak buiten beeld. Meer aandacht voor de routes tussen de gebieden kan een positief effect hebben op de veiligheid én daarnaast ook op de aantrekkelijkheid voor bezoekers om nieuwe horeca gebieden te ontdekken.

Voor een toekomst waarin de horeca kan floreren, hebben we een veilige stad en een aantrekkelijk uitgaansleven nodig. De Rotterdamse VVD zet zich hier met volle overtuiging voor in. Wij willen dat iedereen met een gerust hart de deur uit kan, zonder angst of ongemak. Of je nu hand in hand loopt, je kleedt zoals je wilt, of simpelweg geniet van een avondje uit – je moet je altijd veilig voelen. Veilige en aantrekkelijke wandel- en fietsroutes die de uitgaansplekken met elkaar verbinden, kunnen daar een belangrijke rol in spelen. Zo zorgen we ervoor dat jong én oud onbezorgd kunnen genieten van alles wat het Rotterdamse nachtleven te bieden heeft.

Rotterdam centrum kent vijf uitgaansgebieden met ieder een eigen karakter en een gevarieerd publiek. We hebben het over de Witte de Withstraat, het Stadhuisplein (inclusief de Kruiskade), de Meent, het Oostplein en de Oude Haven. Samen vormen deze bekende locaties de spil van het Rotterdamse uitgaansleven in het hartje centrum. Elk gebied met hun eigen energie en aantrekkingskracht. Veel Rotterdammers genieten van deze uitgaansgebieden en willen na een lange week hard werken genieten van een leuk avondje uit, zonder zich zorgen te hoeven maken over hun veiligheid.

Uit onderzoek blijkt dat driekwart van de vrouwen in Rotterdam slachtoffer is van seksuele intimidatie in het Rotterdamse uitgaansleven. 77% van de vrouwen en 46% van de mannen krijgen in Rotterdam te maken met seksueel overschrijdend gedrag tijdens het uitgaan¹. Dat kan ook impact hebben op het gevoel van onveiligheid in het Rotterdamse uitgaansleven. De Rotterdamse VVD wil daar verandering in brengen en introduceert daarom het initiatief om routes tussen horecagebieden veiliger en aantrekkelijker te maken: de Rotterdamse Horeca Routes.

Met dit plan willen we een bijdrage leveren aan veilige, aantrekkelijke en bovenal logische verbindingen tussen uitgaansgebieden in het stadscentrum. Zodat het Rotterdamse uitgaansleven veiliger en aantrekkelijker wordt, en dat iedereen onbezorgd kan genieten van wat onze stad te bieden heeft. Daarnaast heeft het een positieve bijdrage op alle horecagebieden die nu beter en gemakkelijker vindbaar zijn, dat is goed voor de lokale economie en de ontwikkeling van de stad.

Dieke van Groningen
De Rotterdamse VVD

¹<https://geweldtegenvrouwenmelden.nl/data-en-cijfers/#:~:text=Bijna%20de%20helft%20van%20de,intimidatie%20in%20het%20Rotterdamse%20uitgaansleven>

2. Het probleem

- **Gebrek aan logische aantrekkelijke routes tussen horecagebieden**
- **Gebrek aan goed toezicht op de belangrijke verbindingroutes**
- **Gebrekkige samenwerking tussen horecagebieden**

Uitgaan in Nederlandse grote steden wordt vaak als onveilig ervaren, en dat probleem reikt verder dan alleen de horecagebieden zelf². Ook de routes tussen deze uitgaanslocaties vormen een probleem. Vooral jonge vrouwen en LHBTQI+ personen voelen zich onveilig tijdens hun verplaatsingen van de ene naar de andere horecagelegenheid.

De veiligheidsbeleving en aantrekkelijkheid van routes tussen de uitgaansgebieden kan ons inziens verder verbeterd worden. In de huidige situatie lijken de verschillende horecagebieden in het centrum op losse eilandjes die weinig tot geen logische, aantrekkelijke en veilige verbindingen met elkaar hebben. Hoewel elk gebied op zichzelf prima functioneert, missen we een samenhangende infrastructuur die zorgt voor een veilige en soepele doorstroming van bezoekers tussen deze gebieden. De corridors en wegen tussen de uitgaansplekken voelen veelal donkerder, minder aantrekkelijk, minder verlicht en mede daardoor onaangenaam aan. Het ontbreken van toezicht en camera's maakt deze routes ook kwetsbaarder, waardoor de kans op onveilige situaties toeneemt. En we willen juist gebieden met elkaar verbinden zodat mensen enerzijds veiliger en anderzijds gemakkelijker een ander horecagebied kunnen bereiken.

Neem bijvoorbeeld de route van de Oude Haven naar de Meent. Overdag en zeker op een marktdag is het handen uit de mouwen op de Binnenrotte. Er lopen en fietsen altijd mensen, de metro en tram rijden frequent. Dat is in de nachtelijke uren heel anders. Terwijl deze gebieden op loopafstand van elkaar liggen, is het niet een aantrekkelijke route om te lopen. De Binnenrotte, die de Oude Haven en de Meent verbindt, ligt er in de avonduren stil, verlaten en donker bij. Deze route nodigt niet uit om te kiezen, terwijl het de snelste en meest logische route is. Dat leidt tot situaties waarin mensen liever een omweg nemen of helemaal niet oversteken naar andere gebieden. Met als gevolg dat de verschillende horecagebieden als 'losse eilandjes' blijven bestaan en bezoekers geen nieuwe gebieden ontdekken die meer dan de moeite waard zijn.

Daarnaast speelt mee dat het toezicht op veel plaatsen in de binnenstad uitstekend is geregeld. Alleen er zijn belangrijke verbindingroutes waar dit simpelweg ontbreekt. Dit blijkt ook uit beelden en rapportages van zowel de politie als van de bestaande camera's in de stad. We konden daardoor goed zien waar de knelpunten zich bevinden. Vanuit het veiligheidsperspectief in combinatie met de aanpak van seksuele straatintimidatie en de

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2010/32/inwoners-vier-grootste-steden-voelen-zich-het-onveiligst>

aanpak van onveiligheid in het uitgaansleven is het belangrijk goed zicht te hebben op de belangrijke routes in de stad.

Tot slot ontbreekt het aan een integrale samenwerking tussen de verschillende horecagebieden, waardoor horecaondernemers niet goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen of overlast in een ander gebied. Door goede afstemming en uitwisseling van kennis en informatie kunnen ondernemers inspelen op onveilige situaties of elkaar waarschuwen.

Het verbeteren van deze verbindingen, zowel fysieke ingrepen in de buitenruimte als door middel van beter cameratoezicht, is essentieel om te zorgen dat bezoekers veilig en comfortabel van het ene gebied naar het andere kunnen bewegen. Hierdoor wordt niet alleen de veiligheid verbeterd, maar komt er ook een sterke impuls voor de levendigheid en aantrekkelijkheid van de horeca in de stad.

Rotterdam Binnenrotte in de avond

3. Historie en waar staan we nu

Het verbeteren van de veiligheid in de stad is een onderwerp waar Rotterdam al jaren mee bezig is. De afgelopen twintig jaar heeft de stad op verschillende manieren geprobeerd aandacht te vragen voor veiligheid, zowel op straat als in de late uurtjes in specifieke uitgaansgebieden. Met campagnes, beleidsmaatregelen en samenwerkingen tussen de horeca, handhaving en de politie is er voortdurend gewerkt aan een veiliger uitgaansklimaat. Er zijn diverse initiatieven geweest om de veiligheid te verbeteren, denk bijvoorbeeld aan OK punten en de nieuwe Safe'R Spot. Desondanks is de ervaring van veel Rotterdammers dat het nog niet goed is. Kortom er is nog werk aan de winkel.

In het verleden werden zogenaamde OK-punten ingesteld – veilige plekken in de stad zoals winkels en restaurants en andere horecagelegenheden waar mensen terecht konden als ze zich slachtoffer werden van geweld³. Deze OK-punten, opgericht in 2003, boden een tijdelijk toevluchtsoord voor slachtoffers die zich onveilig voelden. Helaas werden deze punten later weer gesloten. Toch waren ze een belangrijke stap in de richting van het creëren van veilige plekken in de stad. Sinds dat moment zorgt onze horeca in Rotterdam voor een belangrijk stuk van onze veiligheid, zeker in de late uurtjes.

Het huidige stadsbestuur besloot in 2022 om stadsgarderobes te creëren als nieuwe vorm van veilige havens in de stad⁴. Dit plan, bedoeld om extra veiligheid in uitgaansgebieden te bieden, heeft een andere invulling gekregen. Rotterdam heeft een zogenaamde Safe'R Spot ontwikkeld, die permanent op de hoek van de Lijnbaan/Korte Lijnbaan staat⁵. Deze plek biedt bezoekers van de horeca en uitgaanspubliek alleen op die plek een veilige locatie waar ze terecht kunnen als ze iets vervelends hebben meegemaakt of zich onveilig voelen.

Bijna vijf jaar geleden, in november 2018, publiceerde de NOS een onthullend artikel met de kop: 'Mannen staan tijdens het uitgaan als groepjes hyena's om vrouwen heen'⁶. Dit artikel beschreef de alarmerende bevindingen van een onderzoek waaruit bleek dat 77 procent van de vrouwen tijdens het uitgaan te maken heeft gehad met seksueel geweld. Het onderzoek toonde ook aan dat 90 procent van de vrouwen besluit om haar gedrag aan te passen om dergelijke situaties te vermijden, bijvoorbeeld door bepaalde kleding of schoenen niet te dragen. Ondanks deze bevindingen, en de nodige aandacht in 2018, bleek het probleem van seksueel geweld niet opgelost te zijn. In augustus 2021 kopte het Algemeen Dagblad: 'Rotterdamse vrouwen worden massaal lastiggevalen'⁷.

³ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/50903/vijftig-nieuwe-ok-punten-in-rotterdam>

⁴ <https://www.ad.nl/rotterdam/uurtje-langer-feesten-en-stadsgarderobes-om-uitgaan-veiliger-te-maken-dit-verandert-er-in-het-nachtlevens~a6a69bf3/>

⁵ <https://www.rotterdam.nl/safer-spot-veilige-plek-bij-het-uitgaan>

⁶ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2254239-mannen-staan-tijdens-het-uitgaan-als-groepjes-hyena-s-om-vrouwen-heen>

⁷ <https://www.ad.nl/binnenland/rotterdamse-vrouwen-worden-massaal-lastiggevalen-oudere->

Rotterdam streeft ernaar een stad te zijn waar iedereen zich veilig kan voelen, en seksuele intimidatie hoort daar niet bij. Een lokaal verbod, zoals dat in Rotterdam was geregeld, bleek helaas niet voldoende. De rechter oordeelde destijds dat het roepen van beledigende termen op straat onder de vrijheid van meningsuiting valt. Die uitspraak was voor Rotterdam de trigger om op nationaal niveau in te zetten om seksuele straatintimidatie strafbaar te stellen. De hoop werd gevestigd op een landelijk verbod op straatintimidatie. In juli 2024 stemde de Tweede Kamer tot onze grote vreugde in met de strafbaarstelling van straatintimidatie⁸.

Rotterdam bleef in de tussentijd niet stilzitten en werkte aan een eigen Seksuele Straatintimidatie (SSI) aanpak⁹. Daarnaast loopt er sinds juli 2024 een belangrijke pilot waarin Boa's actief handhaven op straatintimidatie. Deze boa's zijn opgeleid om zowel seksuele straatintimidatie te herkennen als adequaat op te treden bij dreigende situaties. Daarnaast worden campagnes gevoerd om straatintimidatie te herkennen en is de StopApp ontwikkeld, waarmee mensen op een veilige manier overlast door straatintimidatie kunnen melden. Dat is ook belangrijk omdat we zien dat seksuele straatintimidatie een hardnekkig fenomeen is. In Rotterdam is dankzij de inzet van de Rotterdamse Boa's inmiddels de eerste verdachte voor de rechter geleid en is schuldig bevonden en gestraft¹⁰. Hiermee laten we zien dat SSI in Rotterdam keihard wordt aangepakt.

Toch blijft de uitdaging groot. Veiligheid in het uitgaansleven blijft een thema dat aandacht nodig heeft en om verbetering vraagt. Bovendien blijkt uit onderzoek dat ondanks alle inspanningen het veiligheidsgevoel van mensen niet altijd overeenkomt met feitelijke cijfers

man-achtervolgde-mij-in-de-supermarkt-aa2ff1fea/

⁸<https://www.ad.nl/rotterdam/eindelijk-verbod-op-seksuele-sstraatintimidatie-mannen-voelen-zich-totaal-niet-geremd-a2f38f91/>

⁹<https://www.rotterdam.nl/seksuele-intimidatie>

¹⁰<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2538176-eerste-verdachte-sstraatintimidatie-voor-rechter-door-pilot-undercover-boa-s>

van incidenten¹¹. De laatste jaren en zeker sinds corona wordt het uitgaanspubliek steeds jonger. Jongeren gingen vaak over hun grenzen heen. Veel jongeren leken niet goed meer te weten hoe ze zich moeten gedragen in het uitgaansleven¹². Naast seksuele intimidatie blijkt uit onderzoek van Eenvandaag dat één op de drie uitgaanders in de afgelopen vijf jaar slachtoffer is geworden van uitgaansgeweld¹³. Dit suggereert dat geweld en seksuele intimidatie in het uitgaansleven vaak eerder regel dan uitzondering zijn.

Daarnaast dragen donkere steegjes en verlaten plekken bij aan een onveilig gevoel. Ookal zijn de objectieve statistieken misschien minder alarmerend, het wil niet zeggen dat het onbelangrijk is. Wat de Rotterdamse VVD betreft benadrukt dit juist de noodzaak om extra aandacht te besteden aan de routes waarlangs jonge vrouwen en LGBTQI+ personen zich van de ene naar de andere uitgaanslocatie verplaatsen.

Ook in het coalitieakkoord wordt extra aandacht besteed aan veiligheid en de aanpak van seksuele straatintimidatie. Er wordt gesteld dat iedereen in Rotterdam zich veilig moet voelen, zowel op straat als achter de voordeur. Man of vrouw, hetero of LHBTIQA+, jong of oud en van welke culturele achtergrond dan ook. De veiligheid is de afgelopen jaren door de opeenvolgende colleges sterk verbeterd, alleen we zijn er nog niet. Daarom staat er in het coalitieakkoord “Een stad”¹⁴ dat er stevig wordt geïnvesteerd in veiligheid:

“We maken het uitgaansleven veiliger, door het vergroten van de inzet van horecastewards, bikers Toezicht & Handhaving en Team Drank & Horeca. Daarvoor werken wij samen met ondernemers, politie en handhavers.”

“Het Stadhuisplein, de Kruiskade en de Witte de Withstraat zijn concentratiegebieden van nachthoreca, die veelal bezocht worden door een jong, en daardoor minder zelfredzaam publiek. We richten in samenwerking met horecaondernemers ‘stadsgarderobes’ in: een fysiek veiligheidspunt, waar mensen terecht kunnen als zij zich onveilig voelen. “

“We plegen meer inzet op Toezicht & Handhaving in de nachtelijke uren en we zetten plein stewards in. Deze stewards spreken overlastgevers op pleinen en andere plekken waar overlast wordt ervaren, aan op hun gedrag.”

“Op plekken waar Rotterdammers structureel en frequent overlast ervaren, bezien we samen met bewoners welke maatregelen op dit specifieke plekken effectief kunnen zijn: inrichting, verlichting, toezicht (pleinstewards, boa’s).”

¹¹ <https://vu.nl/nl/nieuws/2023/waarom-we-ons-onveilig-voelen-in-een-veilige-samenleving>

¹² <https://nos.nl/nieuwsuur/video/2429695-knaldrang-jongeren-zijn-de-regels-van-het-uitgaan-verleerd>

¹³ <https://hetccv.nl/nieuws/een-op-de-drie-al-eens-slachtoffer-van-uitgaansgeweld>

¹⁴ [Coalitieakkoord "Eén Stad"](#)

De ervaring van de Rotterdammers toont aan dat er nog meer nodig is om te zorgen dat iedereen zich veilig kan verplaatsen in het bruisende nachtleven van de stad en daar zal dit plan een bijdrage aan leveren.

4. De aantrekkelijke horeca routes

Op basis van inzichten en ervaringen uit andere steden is het idee om in Rotterdam de horeca gebieden door speciale aantrekkelijke routes aan elkaar te verbinden. Dit zorgt ervoor dat routes beter worden uitgelicht en ook meer uitgaanspubliek in de avond aantrekken waardoor automatisch bezoekers zich veiliger voelen.

Hoe gaat de veilige horeca route er in Rotterdam uitzien?

Rotterdam kent natuurlijk meer plekken buiten het stadscentrum waar horecagelegenheden zijn, denk aan de Maassilo, Scheepvaartkwartier of Noord waaronder Bird. We kunnen niet in een keer alles aanpakken, dat is voor een later stadium. Sommige gebieden zoals de Maassilo zijn gebieden waar mensen zich voornamelijk verplaatsen via het openbaar vervoer en de taxi.

Ons advies is daarom om te starten met de gebieden in het stadscentrum en deze met elkaar te vinden. Dat zijn de Oude Haven - Witte de Withstraat - Stadhuisplein - Meent. In een later stadium kan dan het Oostplein ook toegevoegd worden.

Route 1

De Binnenrotte: de route tussen de Meent - Oude Haven

De Meent en de Oude Haven worden verbonden door de Binnenrotte. Deze route kan met een aantal eenvoudige aanpassingen vele malen aantrekkelijker gemaakt worden. Nu is de Binnenrotte s'avonds en in de nacht een donkere, verlaten en onaantrekkelijke vlakte terwijl ook hier horeca zit. De Binnenrotte heeft alles in zich om een aantrekkelijke route te worden. Denk aan passende verlichting, een aantrekkelijk en zichtbaar waterpunt (dat is nu te donker) en beter cameratoezicht.

In de Oude haven bevinden zich (nog) geen camera's, dit zorgt ervoor dat vanaf het passeren van de Kubuswoningen aan de Blaak mensen niet meer het veilige gevoel van camera's ervaren. Ook voor de aanpak van seksuele straatintimidatie is het belangrijk dat er voldoende toezicht is, zodat er tijdig kan worden ingegrepen. Voor de realisatie van de

aantrekkelijke en veiligere horecaroute dient daarom het netwerk van camera's te worden uitgebreid na de Blaak richting de Oude Haven en de Maasboulevard. Zo zorgen we ervoor dat mensen ook in dit uitgaansgebied zich gerustgesteld voelen van een extra paar ogen dat hen beschermt.

In het huidige Horecagebiedsplan Centrum (HGP) is maximaal horeca categorie 1 toegestaan op de Binnenrotte. Een beperkte aanvulling van horeca met categorie 2 zal voor wat meer levendigheid kunnen zorgen rondom de Binnenrotte. Natuurlijk moet dat op een zodanige manier worden ingericht dat er niet meer overlast ontstaat voor bewoners aan en rond de Binnenrotte. Door dit gebied meer te ontwikkelen wordt de verbinding tussen de Oude Haven en de Meent ook aantrekkelijker en logischer. Het zal in die zin het gebied een economische boost kunnen geven en worden ingericht dat er niet meer overlast ontstaat voor bewoners aan en rond de Binnenrotte.

Route 2

De Blaak: de route tussen de Oude Haven - Witte de Withstraat

De Blaak is een drukke doorgaande weg met ruime voet- en fietspaden. Deze route leent zich logischerwijs om de Oude Haven en de Witte de Withstraat voor de avond en de nacht aan elkaar te verbinden.

Overdag is het logischer om de Wijnhaven als aantrekkelijke route te adviseren. Aan de Wijnhaven route wordt al druk gewerkt om deze aantrekkelijker te maken. De brede kades en groen gaan het al een mooie en aantrekkelijke route maken. Ook zitten aan deze route horecagelegenheden met terrassen waardoor dit een aantrekkelijke route is, met name overdag. Ons advies voor de Wijnhaven route zou overigens wel zijn om het stukje onder het viaduct aantrekkelijker te maken. Hierdoor wordt er invulling gegeven aan de motie Veilig naar buiten¹⁵

¹⁵ 21bb14116 7. Motie 14A. Veilig naar buiten:
<https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Agenda/Document/e37082c4-9468-4c42-8070-6555d2acecca?documentId=1bb58c9e-4b68-4337-a86d-f92ea455b0c7&agendaltemId=1e46cd09-917b-41c3-8f05-8b90992d44b1>

Het zou voor de hand liggen om dan ook de Wijnhaven route voor de avond en nacht te adviseren. Toch geven wij de voorkeur aan de verbindingsroute over de Blaak. De Wijnhaven wordt ontwikkeld tot een woon-, leef- en werkgebied. Het sturen van mensenstromen in de nacht langs deze route zou kunnen zorgen voor meer overlast.

De Blaak kan met relatief eenvoudige oplossingen aantrekkelijker worden gemaakt. Denk aan het inzetten van lawaai-sensoren, camera's en passende verlichting die hierbij kunnen helpen. Daarnaast zou aanvullende horeca rondom de Blaak deze route ook aantrekkelijker kunnen maken. Meer gezellige horeca concepten zullen bijdragen aan de levendigheid in het gebied. Dan is het wel belangrijk om duidelijke bewegwijzering voor de ideale horeca avondroute te hebben bij zowel de Blaak-Oude Haven en ook bij de Witte de Withstraat

Route 3

Korte Lijnbaan, Schouwburgplein en Karel Doormanstraat: de route tussen het Stadhuisplein - de Witte de Withstraat

Deze route verbindt het Stadhuisplein en de Witte de Withstraat. Over deze route hebben we wat langer nagedacht. Dit omdat er diverse manieren zijn om te lopen. Je kunt over de Coolsingel, over de Lijnbaan en over de Schouwburgplein-Karel Doorman route. We hebben hier gekeken naar welke route je het snelste aantrekkelijk kan maken en dat is onze optiek deze route. Het Schouwburgplein staat al op de nominatie vernieuwd te worden, dus een mooi aanknopingspunt aan de aantrekkelijkheid van dit stuk te werken.

Schouwburgplein

Zowel de fietsroute als het wandelpad langs de horeca zijn 's avonds niet goed uitgelicht. Ook het groen speelt hier een beperkende factor. Er zijn twee camera punten ter hoogte van de Korte Lijnbaan en ter hoogte van de Aert van Nesstraat. Het is aan te bevelen te kijken hoe we het cameratoezicht hier optimaliseren. Net als verder op de Karel Doormanstraat.

Het toevoegen van waardevolle horeca-uitgaansconcepten op deze route zal helpen om het gebied aantrekkelijker te maken.

Korte Lijnbaan

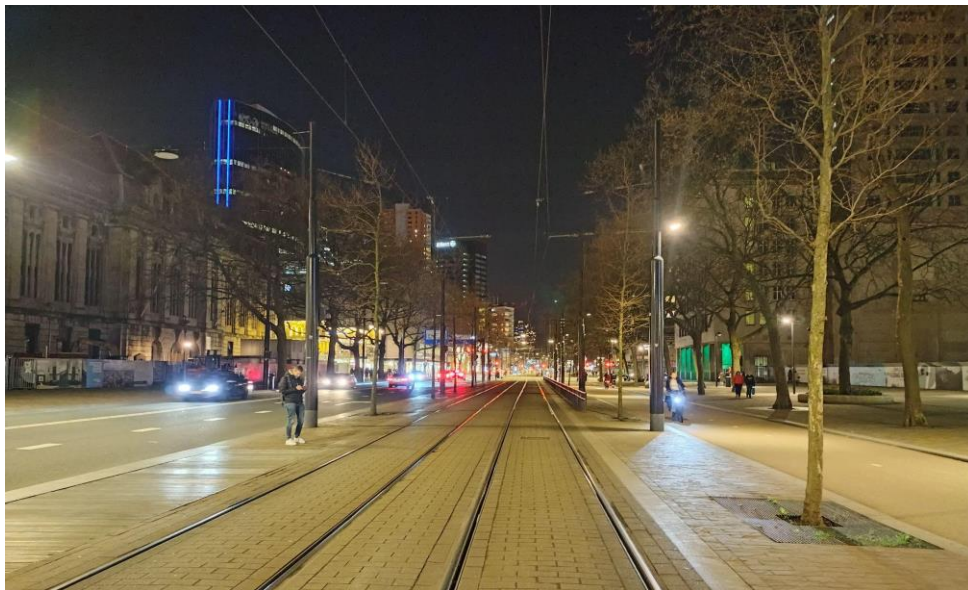
Momenteel geldt op deze plek alleen de mogelijkheid tot uitbreiding van de daghoreca. Met uitzondering van het gedeelte tussen Aert van Nesstraat en het Weena. Op dat stuk is avondhoreca tot 01:00/03:00 uur toegestaan. Voor het stuk op de Korte Lijnbaan zou het wel een goede en waardevolle toevoeging kunnen zijn, hetgeen ook door de BIZ Rotterdam Centrum wordt onderschreven.

Ook zou het projecteren van lichtkunst en het spelen met geuren in dit gebied interessant kunnen zijn om mee te gaan experimenteren. In andere steden heeft dit zoals eerder aangegeven een positieve bijdrage geleverd.

Route 4

Coolsingel (hoek Meent): de route tussen het Stadhuisplein - de Meent

Tot slot het stukje Coolsingel tussen het einde van de Meent en Stadhuisplein. Deze route verbindt het Stadhuisplein en de Meent. Op deze brede route kun je aan twee zijden lopen.

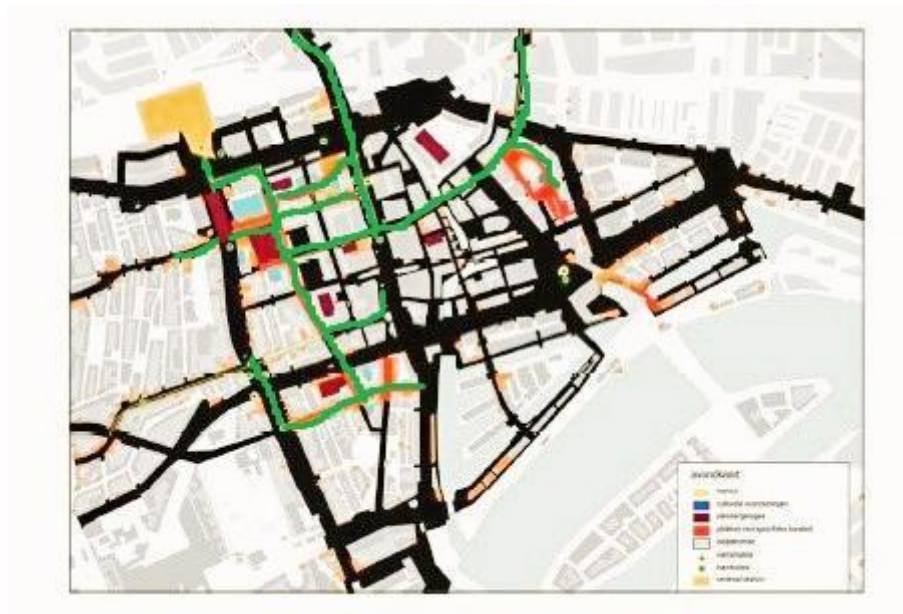

Coolsingel tussen Meent en Stadhuisplein

Door bouwprojecten nodigen sommige plekken wat minder uit om te lezen. Door lichtprojecties of beter passende verlichting, zeker rondom bouwlocaties, kan dit gebied vele malen aantrekkelijker worden. Het is een route die ook verbinding heeft met het openbaar vervoer en reeds voldoende cameratoezicht en politietoezicht heeft.

In 2018 is er een avondkaart gemaakt die de looproutes in beeld hebben gebracht. De avondkaart laat ook zien dat bepaalde routes tussen deze gebieden vaker worden gebruikt. Als in dat hier de meeste loopbewegingen plaatsvinden. Dat is bijvoorbeeld de route die het Stadhuisplein en de Witte de Withstraat met elkaar verbindt. Die route loopt over de Karel Doormanstraat, Schouwburgplein en Korte Lijnbaan. Kortom het meest uitgaanspubliek liep via de route 3 tussen het Stadhuisplein en de Witte de Withstraat. Sommige routes zien we

nu nog nauwelijks op de avondkaart terugkomen. Het is de bedoeling dat deze in de toekomst ook groen worden.

De avondkaart uit 2018 met de groene looproutes

In ons voorstel willen we de nadruk leggen op deze **vier routes** die de gebieden verbinden:

Route 1

De Binnenrotte: de route tussen de Meent - Oude Haven

Route 2

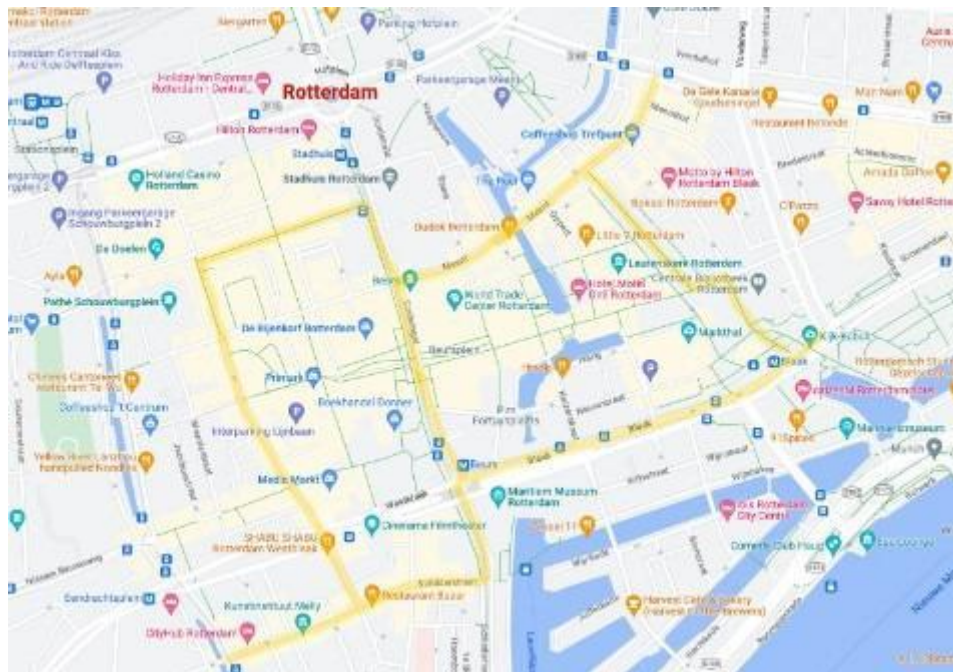
De Blaak: de route tussen de Oude Haven - Witte de Withstraat

Route 3

Korte Lijnbaan, Schouwburgplein en Karel Doormanstraat: de route tussen het Stadhuisplein - de Witte de Withstraat

Route 4

Coolsingel (hoek Meent): de route tussen het Stadhuisplein - de Meent

De gele lichtgevende routes laten zien op welke manier de gebieden in de toekomst beter met elkaar verbonden zijn. Met passende verlichting en groen, meer cameratoezicht en logische verbindingen waar meer mensen lopen, kunnen we ervoor zorgen dat bezoekers zich veiliger voelen én nieuwe gebieden ontdekken. Veiligheid en aantrekkelijkheid zijn essentieel voor een bruisend uitgaansleven dat onze lokale Rotterdamse economie versterkt.

5. Mogelijke oplosrichtingen om de routes aantrekkelijk en veilig te maken

Doel: Het realiseren van logische en veiliger routes tussen horecagebieden door deze aantrekkelijker en fijner te maken, waardoor meer uitgaanspubliek die routes neemt. Betere verbinding tussen verschillende horecagebieden vergroot de veiligheid en eveneens de aantrekkelijkheid van de tussenliggende gebieden. Daardoor wordt het ondernemersklimaat in de stad bevorderd en dat levert een positieve bijdrage aan de lokale economie.

- **Voorstellen voor aantrekkelijke sfeer: aanpassingen in buitenruimte en horecagebiedsplannen (HGP's)**
- **Voorstellen voor innovatieve oplossingen**
- **Samen Sterk: voorstellen voor intensievere samenwerking tussen gebieden.**

Oplossingen voor veilig uitgaan en veilig thuiskomen zijn wereldwijd een belangrijk aandachtspunt voor stedelijke gebieden. Verschillende Nederlandse en internationale steden hebben maatregelen ontwikkeld om de veiligheid in het uitgaansleven te verbeteren en te waarborgen. Veel steden hanteren vergelijkbare strategieën, zoals samenwerking met diverse stakeholders, net als Rotterdam. Tegelijkertijd zijn er innovatieve methoden in andere steden waar Rotterdam van kan leren om haar uitgaansleven te verbeteren.

Een belangrijke strategie voor het verbeteren van de veiligheid tijdens het uitgaan is het sturen van mensenstromen. Dit kunnen we doen door bezoekers actief te leiden langs aantrekkelijk verlichte, duidelijk bewegwijzerde wegen en met camera beveiligde routes, zodat de kans op incidenten in de avond en nacht kan worden verminderd. Op deze manier kunnen mensen eenvoudig de beste, veiligste en meest aantrekkelijke route vinden om van en naar uitgaanslocaties te komen, terwijl de aanwezigheid van camera's een preventieve werking heeft en toezicht vergemakkelijkt¹⁶. Dit draagt bij aan een veiliger uitgaansklimaat in de stad. Ook horeca zelf draagt bij aan de veiligheid in de stad. Een verlaten straat met dichte winkels is minder aantrekkelijk dan een gebied waar er hier en daar een horecagelegenheid zit, waar je 's avonds nog kunt binnenstappen.

De G5 en veilig uitgaan

In verschillende steden wordt volop samengewerkt om het uitgaansleven veiliger te maken en daarnaast verantwoord alcohol te schenken. De stad Utrecht werkt bijvoorbeeld samen met de politie, Koninklijke Horeca en de veiligheidsregio. Tijdens de uitgaansavonden (donderdag tot en met zaterdag) zet de politie het speciale UIT-team in om geweld en

¹⁶ <https://onderzoek010.nl/handlers/ballroom.ashx?function=download&id=794>

overlast tijdens uitgaansavonden te voorkomen. Ze zijn getraind om signalen van overlast te herkennen en worden hierbij ondersteund door cameratoezicht. Het politie cameratoezicht volgt bepaalde gedragingen waar het UIT-team op kan inspelen. Het UIT-team heeft ook veel contact met horecabeveiligers en ondernemers.

In Rotterdam en Eindhoven worden horecastewards ingezet om met gastheerschap en de-escalerende technieken situaties snel onder controle te krijgen. De horeca stewards treden op bij onder andere beginnende opstootjes of het bekende duw- en trekwerk voor de ingangen van de horecagelegenheden. Daarnaast wordt er in Rotterdam op vrijdag- en zaterdagavond/-nacht het OOT team van de politie ingezet. Deze politieagenten zijn specifiek toegewezen aan horecagebieden en het uitgaan in Rotterdam. Dit team werkt heel hard om een veilige uitgaansnacht te waarborgen.

Ook Amsterdam heeft dit idee overgenomen met horeca-hosts. Daarnaast zorgen deze steden ervoor dat bezoekers veilig naar huis kunnen via goed verlichte routes en slimme routes waar ze zo veel mogelijk uitgaanspubliek door willen sturen (crowdcontrol).

Voor de aantrekkelijke horeca routes hebben we drie categorieën waarbinnen we praktische oplossingen voorstellen om het uitgaansleven veiliger en aangenamer te maken:

- Aantrekkelijke sfeer creëren tussen gebieden
- Innovatieve oplossingen
- Samen sterk: een intensievere samenwerking

1. Aantrekkelijke sfeer door aanpassingen in buitenruimte en HGP's

Aantrekkelijke en veilige looproutes, slimme verlichting en relaxplekken spelen een grote rol in het creëren van fijne straten en een prettige sfeer tijdens het uitgaan. Door routes op een passende manier uit te lichten en op strategische plekken waterpunten te plaatsen, kunnen steden bezoekers naar aantrekkelijke, veilige stukken leiden. Een oud en effectief concept is het sturen van mensenstromen via bepaalde straten door sommige delen bewust donker te laten. Zo 'dwing' je bezoekers om andere of beter verlichte wegen te nemen. Steeds meer steden passen daarom verlichting aan om specifieke routes aantrekkelijk te maken en om mensen te helpen veilig van bar naar club te gaan.

In steden Eindhoven bijvoorbeeld maakt men zelfs gebruik van licht en geur om emoties te beïnvloeden. Waar voorheen bij sluitingstijd veel fel en helder licht aanwezig was. Tegenwoordig wordt er gebruik gemaakt van zacht rood licht. Zacht rood licht kalmeert bezoekers, terwijl fel licht juist agressie kan opwekken. LED verlichting wordt ook gebruikt om te zorgen dat er een relaxte sfeer ontstaat in uitgaansgebieden. Naast licht kan er

gespeeld worden met geurbeleving om een gebied aantrekkelijk te maken. Er lopen al experimenten bij openbaar vervoerspunten¹⁷.

Naast verlichting kunnen bankjes, waterpunten en passend groen bijdragen aan een ontspannen sfeer, zeker overdag. In Springfield Plaza (Australië) zien we de LED verlichting, waterpunten en bankjes ook terug. Daarnaast hebben ze gezorgd voor voldoende afvalpunten en groen in de buitenruimte. Dat is belangrijk want een schone, hele straat draagt bij aan de aantrekkelijkheid en de sfeer.

Soms is het juist beter om groen anders te plaatsen of te herplaatsen. Grote donkere bomen of heggen langs looproutes of bij pleinen kunnen juist in de avond een gevoel van onveiligheid oproepen. Door maatwerk in een gebied toe te passen kan je routes aantrekkelijk maken. Op King Cross (Londen, United Kingdom) maken ze gebruik van slim geplaatste bewegwijzering om uitgaanspubliek soepel door de straten te laten bewegen. Ook zijn de looproutes in Londen goed uitgelicht, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van lichtprojecties op gebouwen.

Daarom adviseren we om te kijken naar het inzetten van 'lichtgevende' wegwijzerbordjes in de buitenruimte. Het is van belang dat wegwijzerbordjes in de avond goed zichtbaar zijn én de gewenste avondroute aangeeft. Bordjes kunnen ook een positief effect hebben op het leiden van mensen naar de gewenste route. De zwarte wegwijzerbordjes die Rotterdam nu gebruikt zijn 's avonds niet zichtbaar en wijzen niet altijd naar de gewenste route in de avond en nachtelijke uren.

Tot slot is de aanwezigheid van horeca, die langer open is, ook belangrijk voor de aantrekkelijkheid van een route. Horeca draagt bij aan de veiligheid en voorkomt ook veel problemen in de stad. Ons advies is om vanuit de horeca gebiedsplannen te kijken naar mogelijkheden om hier en daar horeca met categorie twee of drie vergunning toe te staan op de verbindende routes, zoals de Blaak, Binnenrotte en de Korte Lijnbaan. Dat is vanuit de huidige HGP momenteel niet mogelijk. Desondanks zou dat juist op deze plekken een waardevolle toevoeging kunnen zijn, zonder extra overlast voor omwonenden.

¹⁷ <https://www.mobiliteit.nl/ov/metro/2015/11/04/ret-zet-geur-en-muziek-in-op-metrostations/?gdpr=accept>

Ons advies:

- bekijk de buitenruimte, waaronder het verlichtingsplan en het groenplan op de gewenste horeca routes om te zorgen dat dit een aantrekkelijke route wordt om te nemen. Zorg dat donkere ogende hoeken verdwijnen, bijvoorbeeld rondom het Schouwburgplein. Zet in op aantrekkelijke routes door bijvoorbeeld kunst, bankjes, lichtprojecties en/of waterpunten.
- experimenteer met lichtgevende wegwijzerbordjes in de buitenruimte voor de gewenste horeca route in de nacht;
- in aanvulling op de HGP's in beperkte mate horeca met categorie twee of drie vergunning toe te staan op de verbindende routes, zoals de Blaak, Binnenrotte en Korte Lijnbaan.

2. Innovatieve oplossingen

Technologische innovaties spelen een steeds grotere rol in het uitgaansleven. In Eindhoven worden op Stratumseind slimme camera's en sensoren ingezet om geluid, hitte en beweging te monitoren. Door op een slimme wijze data te verzamelen, kunnen patronen worden herkend die mogelijk tot geweld leiden. Zo verzamelen ze data door sociale media en het gedrag van mensen in het gebied te analyseren. Schreeuwen of andere agressieve signalen kunnen bijvoorbeeld vroegtijdig worden opgepikt, waardoor politie en handhaving snel kunnen ingrijpen.

Het inzetten van deze slimme geluidsmeters ondersteund door slimme camera's helpen om vroegtijdig signalen van overlast en agressie op te pakken. Zeker in een horecastraat die is opgeknipt door verschillende kruispunten biedt deze innovatie een welkome ondersteuning in de aanpak van overlast en het veilig houden van het uitgaansgebied. Daarnaast bestaan er ook slimme sensoren die kunnen meten of er mensen zijn en tegelijkertijd de informatie koppelen aan het dimmen of feller maken van straatverlichting.

Uit onderzoek van de gemeente Rotterdam, uitgevoerd door de DSP-groep¹⁸, naar de beleving van Rotterdammers over cameratoezicht en hun veiligheidsgevoel in Carnisse en rondom de Nieuwe Binnenweg, blijkt dat de meerderheid positief staat tegenover cameratoezicht in de openbare en buitenruimten. Uit een rapport van Axis Communications blijkt dat Nederlanders overwegend positief staan tegenover het gebruik van beveiligingscamera's¹⁹. Zo is maar liefst 72 procent van de ondervraagden positief over

¹⁸ <https://onderzoek010.nl/handlers/ballroom.ashx?function=download&id=794>

¹⁹ https://www.axis.com/files/press_releases/nl/pr_4371_nl_nl_20160602.pdf

cameratoezicht op straat en in openbare ruimtes. Daarnaast geeft 60 procent aan dat beveiligingscamera's geen negatieve invloed hebben op hun gevoel van privacy. Kortom de inzet van camera's vergroot het veiligheidsgevoel en helpt incidenten te voorkomen zonder dat mensen hun privacy als aangetast ervaren. Het is wel belangrijk dat camera's op de juiste plekken worden neergezet.

Tijdens een werkbezoek aan de dienst handhaving en cameratoezicht zagen we dat er ook grijze vlekken zijn en dan met name op de routes tussen de horecagebieden. Voor een goede inzet van camera's is het dus belangrijk dat er op deze plekken camera's komen om het netwerk dekkend te maken. Op deze manier kan cameratoezicht de politie beter helpen ter voorkoming van incidenten en bij incidenten. Daarvoor is het cruciaal dat er een nauwe samenwerking blijft tussen de medewerkers van cameratoezicht, zowel bij plaatsing, vervanging of herplaatsing van camera's.

Een van de signalen die we ontvingen was de impact van felle gevelverlichting van met name winkels.

Sommige horecagebieden zoals Stadhuisplein, de Witte de With en de Meent hebben al cameratoezicht waarmee de horeca stewards en politie worden ondersteund. De Oude Haven daarentegen heeft geen cameratoezicht. Op metrostation Blaak staat een camera, alleen daarmee kan de Oude Haven niet bekeken en ondersteund worden.

We hoeven het als overheid natuurlijk niet alleen te doen. Er zijn ook ondernemers die een steentje willen bijdragen aan het veilig houden van een gebied. Op de Binnenrotte en de Meent zitten wel horecaondernemers die hebben aangegeven medewerking te willen verlenen aan het veiliger en aantrekkelijker maken van het gebied door camerabeelden beschikbaar te stellen.

Momenteel is het al mogelijk met toestemming van een ondernemer beelden op te vragen na een incident. Ons advies zou zijn dit te doen al tijdens een incident of dreiging. Dan kunnen de beelden helpen bij het opsporen van de dader. De onderneming zal dan wel van tevoren toestemming moeten geven de beelden beschikbaar te stellen indien dat wenselijk wordt geacht. Via een horeca-cameratoezicht alliantie kan er dan toestemming gegeven worden de beelden te delen met cameratoezicht.

Overigens gaan ze in de Oude Haven naar aanleiding van een toezegging van de burgemeester een geluidsmeting systeem ophangen dat verschillende soorten geluid kan registreren. Dit is met name bedoeld om te meten welke vormen van geluid en soorten

overlast er zijn. Het is niet ingestoken op het herkennen van onveilige situaties. De slimme geluidsmeters zouden hier een goede toevoeging op kunnen zijn.

In Rotterdam maken we gebruik van een VeiligR app waarmee mensen kunnen aangeven wat onveilige en onaantrekkelijke plekken zijn in de stad. Dankzij een ingebouwde locatie tracker kan de exacte locatie van een melding direct worden doorgegeven aan de dienst die verantwoordelijk is voor het aanpakken van de problemen. Op deze manier kunnen onveilige situaties snel worden aangepakt en verbeterd.

Ons advies zou zijn om te kijken of deze app verder uit te breiden is met aantrekkelijke horecaroutes. Of zodra er één gemeentelijke app bestaat, de routes daarin te verwerken. Zo kan uitgaanspubliek via de app meegeven welke straten aantrekkelijk zijn op te lopen en geeft ook goed inzicht in welke gebieden met elkaar verbonden zijn. Dit zou de samenwerking tussen horeca, politie en beveiliging versterken en bezoekers helpen veiliger en beter geïnformeerd door de stad te navigeren. Samenwerking met navigatie-apps zoals Waze of Google Maps kan dit verder ondersteunen. Het leuke is ook dat via deze weg bezoekers aan Rotterdam gewezen worden op verschillende horecagebieden, dat ook de aantrekkelijkheid van de Rotterdamse horeca sector vergroot.

Daarnaast zullen aantrekkelijke, veilige routes beter de tussenliggende routes ook aantrekkelijker maken voor ondernemers en bewoners. Helemaal zodra we toestaan dat er op de verbindingroutes ook extra horecaondernemingen gevestigd mogen worden om de veiligheid en aantrekkelijkheid van de route te vergroten. Dit draagt ook bij aan een bruisende stad.

Ons advies:

- een pilot in te zetten met slimme sensoren om geluid, hitte en beweging te monitoren;
- in samenwerking met belangrijke stakeholders, zoals de dienst cameratoezicht, te bepalen wat strategisch de beste plek is om het cameranetwerk dekkend te maken. Door herplaatsing, vernieuwing of nieuwe camera's te plaatsen.
- een pilot in te zetten met een samenwerking met ondernemers via een zogenaamde alliantie horeca en cameratoezicht;
- slim gebruik van te maken technologie, zoals apps of populaire navigatie apps om aantrekkelijke en veilige routes en locaties in uitgaansgebieden te bevorderen.

3. Samen sterk: Intensievere samenwerking

Een succesvolle aanpak van veiligheid in het uitgaansleven vraagt om intensieve samenwerking. Het realiseren van een veilig uitgaansgebied is niet alleen de taak van de politie. Alle partners in de stad, van horecaondernemer tot aanbieders van vervoer en

gemeente tot maatschappelijke organisatie dienen hun verantwoordelijkheid te nemen. Zodat iedereen van jong tot oud veilig uit kan gaan.

De verschillende horecagebieden hebben vaak eigen groepsapps en beveiliging. Zeker horeca met 24-uurs vergunningen hebben een goede samenwerking met horecastewards en politie. Horecagelegenheden, zoals clubs en discotheken, hebben vaak een pieper, die elke uitgaansavond door de politie wordt gecheckt. Dat helpt uitgaansgelegenheden om in goed contact te staan met de politie. De samenwerking in het gebied is bij de meeste gebieden goed geregeld. Echter, tussen de gebieden is er niet tot nauwelijks interactie.

De horecaroutes kunnen bijdragen aan een betere interactie. Zeker als ondernemers, Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en Rotterdam partners samenwerken en vanuit marketing aandacht vragen voor deze routes. Het is dan aan alle stakeholders zoals handhaving, politie, horeca en gemeente Rotterdam om een succes te maken van de aantrekkelijke horecaroutes.

Overigens in Brighton & Hove werkt iedereen in de hele stad samen. De politie en handhaving zorgen voor zichtbaarheid op straat. De vervoersbedrijven regelen snel en veilig nachtelijk vervoer en horeca ondernemers hanteren een slim systeem om overlastgevers te identificeren. Tot slot zorgt de overheid ervoor dat de buitenruimte schoon en aantrekkelijk is met de juiste verlichting. Zo heeft iedereen een rol in het creëren van een veilig en gastvrij uitgaansklimaat.

Dan terug naar waar we mee begonnen. Rotterdam is al jaren bezig om SSI aan te pakken zodat het voor vrouwen en ook de LHBTIQ+ gemeenschap veilig is op straat. De aantrekkelijke horecaroutes kunnen hier een positief effect op hebben doordat meer mensen dezelfde route gebruiken en deze route aantrekkelijk en daarmee veiliger wordt ervaren. Voor de bekendheid van de route adviseren wij deze via de campagne van SSI ook onder de aandacht te brengen.

Ons advies:

- Samenwerking met ondernemers, Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en Rotterdam partners vanuit marketing en veiligheid aandacht vragen voor deze routes;
- De campagne SSI gebruiken om te communiceren over de aantrekkelijkheid van de uitgelichte horecaroutes, zodat het bewustzijn over deze routes toeneemt.

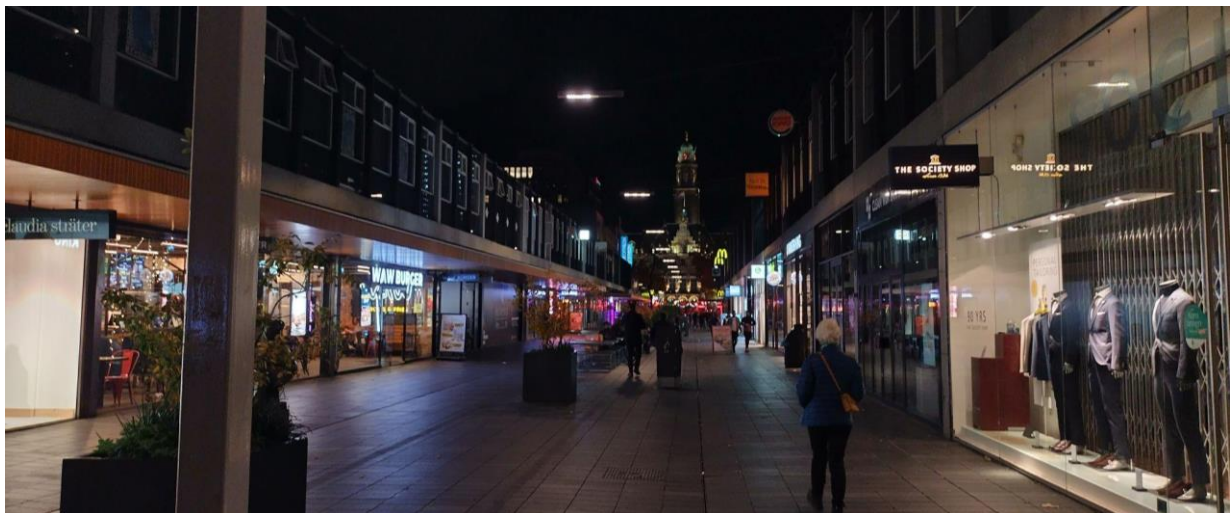
Conclusie

Voor het realiseren van aantrekkelijke en veilige routes tussen horecagelegenheden zijn drie oplossingsrichtingen belangrijk. Ten eerste kunnen verbeteringen in de buitenruimte, zoals slimme verlichting en zitplekken, zorgen voor veiligere en aantrekkelijke routes die

bezoekers liever nemen. Daarnaast te zorgen om op specifieke plekken op de route in aanvulling op de Horecagebiedsplannen extra horeca toe te staan.

Daarnaast kunnen technologische innovaties zoals slimme camera's en apps die veilige routes aangeven, helpen bij het sturen van mensenstromen en het snel signaleren van overlast.

Tot slot is intensievere samenwerking tussen de verschillende horecagebieden, politie, en andere partners essentieel om informatie te delen en gezamenlijk een veilig uitgaansklimaat te waarborgen.

6. Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Aantrekkelijke sfeer door aanpassingen in buitenruimte en HGP's

1. **het maken van een passend buitenruimteplan voor verlichting en groen:**
 - a. bekijk het verlichtingsplan op de gewenste horeca routes om te zorgen dat dit een aantrekkelijk route wordt om te nemen;
 - b. haal belemmerend groen weg en zet in op schone, aantrekkelijke routes door gave kunst, lichtprojecties, bankjes en waterpunten.
2. **experimenteer met lichtgevende wegwijzerbordjes** in de buitenruimte voor de gewenste horeca route in de nacht
3. **extra horeca op de verbindende routes toestaan**, zoals de Blaak, de Binnenrotte en Korte Lijnbaan.

Aanbeveling 2: Invoeren van innovatieve oplossingen

Een dekkend cameranetwerk, ontwikkeld in samenwerking met de dienst.

1. **Pilot met slimme sensor technologie:** een pilot in te zetten met slimme sensoren om geluid, hitte en beweging te monitoren en dit te koppelen aan het lichtplan;
2. **Een dekkend cameranetwerk:** Maak in samenspraak met de uitvoerders van de dienst cameratoezicht een dekkend cameranetwerk door camera's op horeca routes te realiseren door het optimaliseren, vervangen en plaatsen van camera's. Denk aan de blinde vlekken zoals de Oude Haven en Schouwburgplein;
3. **Gevelverlichting en beeldkwaliteit:** Werk samen met ondernemers om te onderzoeken of gevelverlichting een negatieve invloed heeft op de camerabeelden, aangezien schittering de beeldkwaliteit kan beïnvloeden.
4. **Alliantie horeca en cameratoezicht:** een pilot in te zetten met een samenwerking met ondernemers via een zogenaamde alliantie horeca en cameratoezicht;
5. **Pilot VeiligR app:** Maak slim gebruik van technologie, zoals apps of populaire navigatie apps om aantrekkelijke en veilige routes en locaties in uitgaansgebieden te bevorderen.

Aanbeveling 3: Samen sterk: Intensievere samenwerking

1. **Samen sterker:** Versterk de samenwerking tussen de gebieden door groepsapps, kennis en ervaringen met alle betrokken partijen te delen en gebruik de ondernemers, KHN en Rotterdam Partners om aandacht te vragen voor de aantrekkelijke horeca routes.
2. **Campagne SSI** gebruiken om te communiceren over de aantrekkelijkheid van de uitgelichte horeca routes, zodat het bewustzijn over deze routes toeneemt.

7. Financiën

De invoering en uitbreiding van de veilige horecaroute beschouwen wij als een continu proces dat geleidelijk zal worden uitgevoerd. Werkzaamheden aan de buitenruimte vergen immers tijd en middelen. Net zoals het optimaliseren van het cameranetwerk in de stad. We verwachten dat er slim aangesloten kan worden op toekomstige projecten zoals de herontwikkeling van het Schouwburgplein of rondom de bouw van de Bibliotheek. Uiteraard zal er een voorstel gedaan moeten worden voor de wijze waarop de eventuele financiële consequenties meerjarig in de begroting kunnen worden verwerkt.

Aanbeveling 1: Aantrekkelijke sfeer door aanpassingen in buitenruimte

Binnen het beschikbare budget voor onderhoud van kapitaalgoederen naast de fysieke veiligheid ook rekening te houden met de sociale veiligheid, door ervoor te zorgen dat er een passend groen- en verlichtingsplan gaat komen. Voor het experiment met extra waterpunten, meer groen, bankjes, lichtgevende wegwijzerbordjes of lichtprojecties verwachten we zo'n 30.000 euro nodig te hebben.

Aanbeveling 2: Invoeren van innovatieve oplossingen

In ons plan streven we naar een optimale inzet van slimme technologieën en cameratechnologie. We adviseren zo veel mogelijk te financieren vanuit het huidige budget dat is gereserveerd voor cameratoezicht of vanuit budgetten voor gebiedsontwikkeling, zoals het Schouwburgplein. Dit geldt ook voor de toepassing van andere technologieën, zoals kleur- en geur technologieën.

Voor het aanschaffen van slimme sensoren die kunnen meten of er mensen zijn en tegelijkertijd de informatie koppelen aan het dimmen of feller maken van straatverlichting verwachten we voor dit plan zo'n €50.000 euro nodig te hebben.

Om daarnaast te waarborgen dat we voldoende financiële ruimte hebben om ook echt een dekkend cameranetwerk te realiseren en blinde vlekken weg te nemen (Oude Haven en Schouwburgplein). Dus denk aan camera's herplaatsen, vervangen of eventueel toe te voegen. Als mede pilot's met slimme camera technologieën om geluid, hitte en beweging te monitoren mogelijk te maken, verwachten we zo'n 700.000 euro nodig te hebben.

Tot slot kan de fysieke handhaving en ondersteuning worden gefinancierd vanuit de beschikbare middelen voor horecastewards, handhaving en SafeR.

Aanbeveling 3: Samen sterk: Intensievere samenwerking

De budgetten voor de SSI campagne kunnen worden ingezet om te communiceren over de aantrekkelijkheid van de uitgelichte horeca routes. Dus zal geen extra budget vragen.

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

Gelezen het initiatiefvoorstel 'Rotterdamse Horeca Routes. Veilig uitgaan voor iedereen in Rotterdam.' van de Rotterdamse VVD-fractie;

Besluit:

- Draagt het college op de volgende maatregelen te nemen:

1. aantrekkelijke Rotterdamse Horecaroutes te creëren door aanpassingen in buitenruimte

- a. door een passend verlichtings- en groenplan te maken en in te zetten op schone, aantrekkelijke routes door kunst, lichtprojecties, bankjes en waterpunten;
- b. door te experimenteren met lichtgevende wegwijzerbordjes in de buitenruimte voor de gewenste horeca route in de nacht;
- c. door ruimte te bieden aan extra horeca (categorie 2 of 3) op de verbindende routes, zoals op de Blaak, de Binnenrotte en Korte Lijnbaan.

2. het inzetten van slimme, innovatieve technologieën en het optimaliseren van het bestaande cameranetwerk

- a. door een pilot in te zetten met slimme sensoren om geluid, hitte en beweging te monitoren en dit te koppelen aan het lichtplan;
- b. door in samenspraak met de uitvoerders van de dienst cameratoezicht een dekkend cameranetwerk te creëren, door camera's op horeca routes te optimaliseren, blinde vlekken (Oude Haven en Schouwburgplein) op te lossen, te vervangen en te plaatsen;
- c. door in samenwerking met ondernemers te onderzoeken of gevelverlichting een negatieve invloed heeft op de camerabeelden en dit aan te passen;
- d. een pilot in te zetten met een samenwerking met ondernemers via een zogenaamde alliantie horeca en cameratoezicht;
- e. slim gebruik te maken van technologie, zoals de VeiligR app/de nieuwe gemeenteapp of populaire navigatie apps om aantrekkelijke en veilige routes en locaties in uitgaansgebieden te bevorderen.

3. in te zetten op Samen Sterk: een versterkte samenwerking in de horeca

- a. door tussen gebieden meer kennis, ervaringen en informatie te delen
- b. door ondernemers, KHN en Rotterdam Partners te vragen om aandacht te geven aan de aantrekkelijke horeca routes.
- c. Door de SSI campagne te gebruiken om te communiceren over het belang, nut en noodzaak van de Rotterdamse Horecaroutes;

4. Te starten met de vier genoemde horecaroutes, te weten:

- a. Route 1: De Binnenrotte: de route tussen de Meent - Oude Haven
- b. Route 2: De Blaak: de route tussen de Oude Haven - Witte de Withstraat
- c. Route 3: Korte Lijnbaan, Schouwburgplein en Karel Doormanstraat: de route tussen het Stadhuisplein - de Witte de Withstraat
- d. Route 4: Coolsingel (hoek Meent): de route tussen het Stadhuisplein - de Meent

- Draagt het college op een voorstel te doen voor de gefaseerde uitvoering van bovengenoemde maatregelen en voor de wijze waarop de eventuele financiële consequenties meerjarig in de begroting kunnen worden verwerkt.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2025.

De griffier,

De voorzitter,